

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Аймгийн ИТХ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2024/187/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай сум 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn Аудитын менежер: Х.Болдбаатар Утас: 99105506 Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Б.Жалбаа Утас: 89330330 Цахим хаяг: jalbaab@audit.gov.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

81090 Уластай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2024.08.19 № 61

тантай _____ -ийн № _____ -т

АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН НАРИЙН БИЧГИЙН
ДАРГА С.БОЛДБААТАР-Т

ХЯЗГААРЛАЛТАЙ ДҮГНЭЛТ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал нь төсвийн хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан, хурлын хороодын үйл ажиллагаанд зарцуулсан хөрөнгө анхан шатны баримтгүй, хорооны гишүүдийн хувийн дансанд шилжүүлсэн, авто тээврийн хэрэгсэлд засвар үйлчилгээ хийх зориулалтаар худалдан авсан сэлбэгийг данс бүртгэлд тусгаагүй, шууд зардлаар тайлагнасан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно", 15.1.5-д "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно", Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.20-д "төсөвт байгууллага нь бараа материалыг нягтлан бодох бүртгэлд тусгахдаа байнгын системийн аргыг ашиглана", 4.21-д "бараа материалыг (хангамжийн зүйлийг) худалдан авсан үед" гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

2024.08.19

Завхан аймаг үүсэн байгуулагдсаны түүхт 100 жилийн ой тохиосон байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал нь он дамжсан авлагыг барагдуулаагүй, төлөөлөгч нарын тойрогт ажиллах зардлыг хувийн дансанд шилжүүлсэн нь шинж чанарын хувьд материаллаг байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Шилэн дансны цахим мэдээллийн системд нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дамжсан орлого, зардлыг мэдээлээгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	8,319,528.55	28,571,071.55
33	АВЛАГА	2,137,528.55	21,128,571.55
335	Бусад авлага	2,137,528.55	21,128,571.55
3351	Байгууллагаас авах авлага	2,137,528.55	21,128,571.55
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	6,182,000.00	7,442,500.00
354	Хангамжийн материал	6,182,000.00	7,442,500.00
35410	Бичиг хэргийн материал	440,000.00	440,000.00
35420	Аж ахуйн материал	5,192,000.00	4,822,500.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	550,000.00	2,180,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	105,670,930.70	174,545,432.60
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	105,670,930.70	174,545,432.60
392	Биет хөрөнгө	105,670,930.70	174,545,432.60
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	65,000,000.00	65,000,000.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-15,031,250.37	-16,656,250.41
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	110,000,000.00	74,000,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-110,000,000.00	00.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	62,973,690.00	70,942,515.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-13,873,689.97	-23,459,044.71
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	23,004,525.12	21,999,525.12
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-16,402,344.08	-17,281,312.40
39301	Програм хангамж	680,000.00	480,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-680,000.00	-480,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	113,990,459.25	203,116,504.15
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,039,062.56	00.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,039,062.56	00.00
413	Өглөг	2,039,062.56	00.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	2,039,062.56	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	111,951,396.69	203,116,504.15
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	111,951,396.69	203,116,504.15
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	98,985,450.00	98,985,450.00
51101	Өмч: - төрийн	98,985,450.00	98,985,450.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	4,595,432.05	95,760,542.51
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,595,432.05	4,595,435.05
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	91,165,107.46
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	8,370,514.64	8,370,511.64
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	113,990,459.25	203,116,504.15

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,203,114,200.00	1,146,187,700.00

12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	00.00	74,000,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	00.00	74,000,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	00.00	74,000,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	00.00	74,000,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,203,114,200.00	1,072,187,700.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	943,184,200.00	1,021,187,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	943,184,200.00	1,021,187,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	259,930,000.00	51,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	249,000,000.00	40,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,930,000.00	11,000,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,187,705,968.05	1,055,022,592.54
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,187,705,968.05	1,055,022,592.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,132,880,085.97	1,027,592,109.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	188,918,115.41	336,396,428.82
210101	Үндсэн цалин	127,759,740.82	193,170,408.01
210102	Нэмэгдэл	40,190,856.99	98,970,919.96
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	9,828,500.00	17,163,000.00
210104	Урамшуулал	10,912,255.60	10,229,062.15
210105	Гэрээт ажлын хөлс	226,762.00	16,863,038.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,158,931.10	42,008,135.65
210201	Тэтгэврийн даатгал	16,539,195.67	29,173,202.14
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,945,883.86	3,432,141.45
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,518,067.12	2,692,913.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	378,256.75	609,989.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,777,527.70	6,099,889.90
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	54,991,446.05	64,153,487.60
210401	Бичиг хэрэг	2,511,490.00	3,333,890.00
210402	Тээвэр, шатахуун	38,888,700.00	50,757,050.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,466,056.05	3,293,447.60
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,125,200.00	6,769,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,164,900.00	38,500,200.00
210604	Урсгал засвар	27,164,900.00	38,500,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,670,000.00	16,987,100.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,670,000.00	16,987,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	703,397,337.92	408,676,694.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	701,516,397.92	402,946,750.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,641,800.00	1,238,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	195,140.00	362,664.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	4,106,680.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	123,579,355.49	120,870,063.10
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	73,596,150.00	68,227,440.00

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	38,267,900.00	31,677,410.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	11,715,305.49	20,965,213.10
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	54,825,882.08	27,430,483.37
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	33,832,588.08	22,571,483.37
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	33,832,588.08	22,571,483.37
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,993,294.00	4,859,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	3,788,694.00	4,859,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,204,600.00	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	15,408,231.95	91,165,107.46
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,120,999.82	00.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	6,120,999.82	00.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-6,120,999.82	00.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	9,287,232.13	91,165,107.46

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

СТ-2А

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,203,114,200.00	1,072,187,700.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,203,114,200.00	1,072,187,700.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	943,184,200.00	1,021,187,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	943,184,200.00	1,021,187,700.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	259,930,000.00	51,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	249,000,000.00	40,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,930,000.00	11,000,000.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,176,780,700.00	1,056,347,985.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,176,780,700.00	1,056,347,985.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,120,954,817.92	1,028,917,501.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	188,918,115.41	336,396,428.82
210101	Үндсэн цалин	127,759,742.18	195,853,426.37
210102	Нэмэгдэл	40,190,856.99	98,970,920.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	9,828,500.00	17,163,000.00
210104	Урамшуулал	10,912,255.60	10,229,062.15
210105	Гэрээт ажлын хөлс	226,760.64	14,180,020.30
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,158,931.10	42,008,135.65

210201	Тэтгэврийн даатгал	16,539,195.67	29,173,202.14
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,945,883.86	3,432,141.45
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,518,067.12	2,692,913.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	378,256.75	609,989.06
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,777,527.70	6,099,889.90
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50,718,546.05	55,654,637.60
210401	Бичиг хэрэг	2,274,990.00	3,333,890.00
210402	Тээвэр, шатахуун	33,464,200.00	43,464,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,466,056.05	3,293,447.60
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,513,300.00	5,563,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,334,900.00	40,130,200.00
210604	Урсгал засвар	27,334,900.00	40,130,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,670,000.00	16,987,100.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,670,000.00	16,987,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	707,606,275.36	435,167,249.56
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	705,725,335.36	429,437,305.56
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,641,800.00	1,238,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	195,140.00	362,664.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	00.00	4,106,680.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	111,548,050.00	102,573,750.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	72,027,150.00	67,574,340.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	39,520,900.00	34,999,410.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	55,825,882.08	27,430,483.37
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	33,832,588.08	22,571,483.37
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	33,832,588.08	22,571,483.37
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,993,294.00	4,859,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,788,694.00	4,859,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,204,600.00	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	26,333,500.00	15,839,715.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	26,333,500.00	15,839,715.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	26,333,500.00	15,839,715.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	26,333,500.00	15,839,715.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	26,333,500.00	15,839,715.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-26,333,500.00	-15,839,715.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2013 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	98,985,450.00	8,419,234.64	-33,818,159.95	73,586,524.69
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	48,720.00	48,720.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	98,985,450.00	8,419,234.64	-33,769,439.95	73,635,244.69
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	29,077,639.87	29,077,639.87
C08	2014 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	98,985,450.00	8,370,514.64	4,595,432.05	111,951,396.69
D01	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	98,985,450.00	8,370,514.64	4,595,432.05	111,951,396.69
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	03.00	03.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	98,985,450.00	8,370,514.64	4,595,435.05	111,951,399.69
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-03.00	00.00	-03.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	91,165,107.46	91,165,107.46
D09	2015 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	98,985,450.00	8,370,511.64	95,760,542.51	203,116,504.15

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,021,187,700.00	998,616,216.63
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,021,187,700.00	998,616,216.63
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,016,187,700.00	993,757,216.63
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	339,298,100.00	336,396,428.82
210101	Үндсэн цалин	198,016,600.00	195,853,426.37
210102	Нэмэгдэл	123,593,500.00	98,970,920.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	17,688,000.00	17,163,000.00
210104	Урамшуулал	00.00	10,229,062.15
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	14,180,020.30
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	42,412,300.00	42,008,135.65
210201	Тэтгэврийн даатгал	28,840,300.00	29,173,202.14
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,393,000.00	3,432,141.45
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,714,400.00	2,692,913.10
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	678,600.00	609,989.06

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,786,000.00	6,099,889.90
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	58,442,200.00	58,294,452.60
210401	Бичиг хэрэг	3,275,000.00	3,333,890.00
210402	Тээвэр, шатахуун	43,464,200.00	43,464,200.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,600,000.00	3,293,447.60
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,103,000.00	8,202,915.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	44,334,000.00	40,130,200.00
210604	Урсгал засвар	44,334,000.00	40,130,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	20,224,000.00	16,987,100.00
210702	Дотоод албан томилолт	20,224,000.00	16,987,100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	408,819,000.00	397,367,149.56
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	392,272,000.00	382,637,205.56
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	432,000.00	00.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,641,000.00	1,238,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	396,000.00	362,664.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	198,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	13,880,000.00	13,106,680.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	102658100.00	102573750.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,658,100.00	67,574,340.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	35,000,000.00	34,999,410.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5000000.00	4,859,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,000,000.00	4,859,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,000,000.00	4,859,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,021,187,700.00	1,021,187,700.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,021,187,700.00	1,021,187,700.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,021,187,700.00	1,021,187,700.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	51,000,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	51,000,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	51,000,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	51,000,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	51,000,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	51000000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	51,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	40,000,000.00

131105

Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны
хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого

11,000,000.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 93.0 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулсан байна. Үүнд:

- ✓ Байгууллагаас авах авлагын бичилт буруу хийсэн 19.0 сая,
- ✓ Балансаас балансад шилжин ирсэн авто тээврийн хэрэгслийг үнэ төлбөргүй орлогоор бүртгээгүй 74.0 сая төгрөг байна.

Аудитаар нийт 250.3 сая төгрөгийн зөрчил илэрсний 7.4 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 242.9 сая төгрөгийн зөрчил зөвлөмж хүргүүлээ.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хороодын үйл ажиллагаанд зориулан төсөв баталж зориулалт бус зарцуулсан, зарцуулалт нь анхан шатны баримтаар нотлогдохгүй, зарим хөрөнгийг хороодын гишүүд хувийн дансанд шилжүүлэн авсан 7.4 сая төгрөгийн зөрчил байна.

5.2 Албан шаардлага

Аудитаар албан шаардлага өгөх зөрчил илрээгүй байна.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой

1.1 Илрүүлэлт: Шилэн дансны цахим мэдээллийг санд нэмэлт санхүүжилтийн дансны орлого, зардал, шатахууны зардлыг өссөн үзүүлэлтээр мэдээлээгүй байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн холбогдох заалтууд, стандартын нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нэмэлт санхүүжилтийн дансны орлого зардал, үйл ажиллагааны зардлыг өссөн дүнгээр мэдээлж байх

1.2 Илрүүлэлт: Төсвийн хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан 8.0 сая төгрөгийн зөрчил байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно”, 15.1.5-д “төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах” гэсэн заалт, стандартын нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн хөрөнгөөс аливаа хэлбэрээр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авахгүй байх, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлэх

1.3 Илрүүлэлт: Төсвийн хөрөнгөөр тоног төхөөрөмж худалдан авсан байна. Ингэхдээ цахим дэлгүүрээс худалдан авалт хийгээгүй 10.1 сая төгрөгийн зөрчил

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 “Цахим дэлгүүрт байршсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно” гэсэн заалт, стандартын нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн хөрөнгөөр бараа, үйлчилгээ худалдан авахдаа цахим дэлгүүрээс худалдан авах чиглэл баримталж ажиллах

1.4 Илрүүлэлт: Алба хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр баталж, уг хөтөлбөрийн хүрээнд алба хаагчдын дархлаа дэмжих нэрээр хүн бүрд жимс өгсөн 1.2 сая төгрөгийн зөрчил байна. Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1-д “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.4-д “хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад” гэсэн заалт, стандартын нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Аливаа хэлбэрээр дүрэм, журам, хөтөлбөр боловсруулахдаа холбогдох хуульд нийцүүлж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

2. Нягтлан бодох бүртгэлтэй, тайлагналтай холбоотой

2.1 Илрүүлэлт: Авто тээврийн хэрэгсэлд засвар хийх зорилгоор худалдан авсан сэлбэг хэрэгслийг данс бүртгэлд тусгаагүй, баримтын бүрдүүлэлт хангалтгүй 19.4 сая төгрөгийн зөрчил байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1-д “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно”, Сангийн сайдын 2017 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн 347 тоот тушаалаар баталсан “Өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийтлэг хэрэглэгдэх анхан шатны бүртгэлийн маягтыг нөхөх заавар”-ын 3-д “Бараа материалын үнэт зүйлийн маягтыг нөхөх заавар” гэсэн заалтууд, стандартын иж бүрэн байх, толилуулга гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан материалыг тооцооны дансаар дамжуулан, бараа материалын тодруулга тайланд тусгаж байх

2.2 Илрүүлэлт: Он дамжсан, насжилт өндөртэй 2.1 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ аваагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалт, стандартын эрх ба үүрэг гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Он дамжсан авлагыг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэн барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллах

3. Дотоод хяналт хариуцлагатай холбоотой

3.1 Илрүүлэлт: Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчийн тойрогт ажиллах зардлыг төлөөлөгч нарын хувийн дансанд шилжүүлсэн байна. Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны 402 дугаар тогтоолоор баталсан “ Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын төлөөлөгчийн үйл ажиллагаа, тэдгээрийг чадавхжуулах арга хэмжээний зардлын нийтлэг жишиг, зарцуулах, тайлагнах журам”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.8-д “ төлөөлөгчийн зардлыг бэлнээр олгохгүй бөгөөд үнийн нэхэмжлэх болон бусад баримтыг үндэслэн зардлын хязгаарт багтаан холбогдох санхүүжилтийг тухайн

байгууллагад шилжүүлнэ” гэсэн заалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төлөөлөгчийн зардлыг аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хувийн дансанд шилжүүлдэг зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

3.2 Илрүүлэлт: Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчийн хурлын хэрэгцээнд ус ундаа, чихэр жимс худалдан авч төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй, үрэлгэн зарцуулсан 5.2 сая төгрөгийн зөрчил байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах” гэсэн заалт, стандартын тохилдсон байх, зохистой бөгөөд нийцсэн байх гэсэн батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын хэрэгцээнд зориулан ус, ундаа, чихэр, жимс худалдан авч, төсвийн хөрөнгийг үрэлгэн зарцуулдаг зөрчлийг давтан гаргахгүй байх

Энэхүү зөвлөмжийг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсэгт заасны дагуу төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2024 оны 06 дугаар сарын 25-ны дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллэйн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Байгууллагаас авлагын дансны бичилт буруу хийж санхүүгийн тайлан зөрүүтэй илэрхийлсэн	1	18,991.0			1	18,991.0	1	18,991.0				
Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газраас балансаас балансад шилжүүлсэн авто тээврийн хэрэгслийг үнэ төлбөргүй орлогоор бүртгээгүй	1	74,000.0			1	74,000.0	1	74,000.0				
ДҮН	2	92,991.0			2	92,991.0	2	92,991.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Аймгийн ИТХ-ын төлөөлөгчдийн тойрогт ажиллах зардлыг төлөөлөгч нарт бэлнээр олгосон	1	196,800.0					1	196,800.0				
Авто тээврийн хэрэгсэлд засвар хийх зорилгоор худалдан авсан сэлбэг хэрэгслийг данс бүртгэлд тусгаагүй, баримтын бүрдүүлэлт хангалтгүй	1	19,438.7					1	19,438.7				
Он дамжсан, насжилт өндөртэй 2.1 сая төгрөгийн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ аваагүй байна	1	2,137.5					1	2,137.5				
Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчийн хурлын хэрэгцээнд ус ундаа, чихэр жимс худалдан авч төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй, үрэлгэн зарцуулсан	1	5,244.6					1	5,244.6				
Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хороодын үйл ажиллагаанд зориулан төсөв баталж зориулалт бус зарцуулсан, зарцуулалт нь анхан шатны баримтаар нотлогдохгүй, зарим хөрөнгийг хороодын гишүүд хувийн дансанд шилжүүлэн авсан	1	7,380.0	1	7,380.0								
ДҮН	5	231,000.8	1	7,380.0			4	223,620.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил						
Тоног төхөөрөмж худалдан авахдаа цахим дэлгүүрээс худалдан авалт хийгээгүй байна	1	10,104.9			1	10,104.9
Төсвийн хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан	1	7,982.7			1	7,982.7
Алба хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр баталж, уг хөтөлбөрийн хүрээнд алба хаагчдын дархлаа дэмжих нэрээр хүн бүрд жимс өгсөн	1	1,209.0			1	1,209.0
Дүн	3	19,296.6			3	19,296.6
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил						
Шилэн дансны цахим мэдээллийн санд нэмэлт санхүүжилтийн дансны орлого зардал, шатахууны зардлыг өссөн үзүүлэлтээр мэдээлээгүй байна.	1	00			1	0
Дүн	1	0			1	0
Нийт дүн	4	19,296.9			4	19,296.9

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах		Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр		Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлагдтай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
		Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Аудит хийсэн				
А	1	2	4	5	7	8	9	10	
1	ТШЗ	1	1	1	1	1			
	НИЙТ	1	1	1	1	1	1	1	

БОЛОВСРУУЛСАН: АХЛАХ АУДИТОР

ХЯНАСАН: ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Б.ЖАЛБАА

Д.БАТ-УНДРАА

Х.БОЛДБААТАР

2024.02.23

2024.02.23

2024.02.23

